

PANUN pakinoita

KAJAANIN MAATALOUSJUHLA on onnellisesti takana. Kainuun kansa on palannut takaisin konnuilleen ja käynyt täydellä todella heinäntekoon. Orvokit ja Mielikit ovat palanneet kotipientareille ja nuoleskelevat kai tyytyväisinä huuliaan kaiken kehumisen ja taputtelun jälkeen. Kaikki komeat kantakirjatamat ja orit vetävät niittokoneita ja haravakoneita ja hirnuvat hyvillään. Lampaat määkivät taas kotimetässä ja nassut, ja possut jatkavat sikamaista elämistään omilla pahoillaan.

Työstä tuo kävi toimittajallekin koko Kajaanin reissu, sillä hellettä oli kuin Saharassa ja monessa paikassa olisi pitänyt olla yhtä aikaa. Useimmilla, joita toimittajat yrittivät ammatissaan vaivata, oli ylen kiire. No — olihan joku poikkeuskin, mutta sellaista kuin »sanomalehtisihteerin» siellä Kajaanissa olisi kaivannut. Onhan sellainen jo nykyisin melkein vähäisimmissäkin kansallisissa yleisurheilukilpailuissa! Mutta itse näyttely ja sen eri tilaisuudet olivat hyvin järjestettyjä.

Antoisa näyttely! Osastoja vaikka millä mitalla, rotueläimiä samoin. Myös osastojen sijoitus oli hyvä: kenttä ja kauppa- ja ammattikoulu naapureina, niin ettei tarvinnut pitkiä matkoja kuljeksella. Vain Kajaanin Kotiteollisuusyhdistyksen käsi-

työnäyttely oli hieman erillään, työväentalossa, mutta sekin on matkan varrella ja sitäpaitsi lähellä. Esittely, varsinkin eläinten esittely, oli hyvin järjestetty ja toistui joka päivä. Oli oikein liikkuttavaa kuunnella, millä sydämenlämmöllä agronomit ja konsulentit asioistaan puhuivat.

Oli se sellainen kauneuskilpailu, esim. lampaitten ja lehmiä osalta, että ihmeisiinsä siinä kaksijalkaiset missit olisivat joutuneet! Arvostelu kävi suoraan asiaan ja kun ihmisten välisissä »rotukilpailuissa» karsiitaan, jos on ollut naimisissa tai muuten »lapsellinen», niin täällä ei kuin kiitettiin ja lueltiin jälkeläiset ja näytettiin karitsat. Pitihän siinä kivikadun pojan vähän aikaa kuunnella ennenkuin ymmärsi, mitä ne tarkoittivat kaikki nuo tuomarin arvostelut »...leveä, mahtava, syvä, ihan kuin laiva se keinuu tuossa!», (lehmästä tai lampaasta, mene tiedä). »Villi on sitä vanhaa Kainuun kantaa, leveärunkoinen...», — ne (jalat) on viimeistä päälle kuivat niinkuin viulun kielet...» (hevosta).

Erikoisesti jäikin mieleen lupakkapuheinen ja asialleen lämmennyt agronomi Hemmo Salmi, josta kuulumme, että hän yli 30 vuotta jatkuneen palveluksen jälkeen nyt piti viimeistä hevösnäyttelyään ennen eläkkeelle siirtymistään. Kerrankin aloitti

hän näinikään: Sanotaan, ettei hevosta enää tarvita eikä sitä jonkun vuoden jälkeen ole kuin Helsingin eläintarhassa, mutta minä sanon toisin. Minä luulen, että Kainuun pieneläjät ovat toista mieltä.

Niinkuin varmasti ovatkin, isot niinkuin pienetkin eläjät!

Hemmo Salmi tuntui tuntevan hevoset ja niiden isät ja emät, isännät ja isäntien isät. Täällä sitä sitten näki sitä Kainuun rahvasta enemmän kuin ennen missään, juurevaa tervakansan jälkipolvea ruskeaksi parkkiintuneista vanhoista isännistä moottoripyörillä ajelemaan nuoreen polveen asti. Joukossa oli varmasti vielä monta ukkoa, joka oli paltamoissa poikasna, joku aikasnaki Ouluun laskenut. Ja emäntien joukossa oli juuri noita, joista agronomi Siiri Nieminen puheensa lopussa sanoi, »renkaita ketjussa». »Toivoikaamme vain voimaa ja taitoa niin, että se rengasväli, josta me olemme vastuussa, »olisi luja.»

Lujuus on myös luonnekysymys. Maataloushallituksen edustajan, tarkastaja Marttilan sanat pitävät paikkansa. Näin hän puhui: paljon ollaan täällä riippuvaisia säästä, mutta ei kultaisinkaan päivänpaiste voi tuoda nahjuksen pelloille muuta kuin ohdakkeita.»

Kierrellessäni näyttelyä puolella ja toisella totesin luonnollisesti paljon maininnan ja erikoismaininnan kirjoista, mutta ei kaikesta voi kirjoittaa mitään näkee. Kotitalouden moniin

esille pantuihin näyttelyesineisiin huomioni kuitenkin aivan erikoisesti kiintyi. Käsiyötaito on taito, jolle me miehetkin osaamme panna arvoa ja kotitekoisessa on sellaista lämpöä, että se ikäänkuin loistaa itse työstäkin. Puhumattakaan nyt sitten suunmakeasta, jota piirainna ja kaakkuina, leipinä ja muina lämpiminä oli suojapapereittensa alla. Maatalousnaiset, kotitalous- ja emäntäkoulu ja monet yksityiset siellä loistivat. Onneksi myös miesten käsiyötaito näyttää elävän ja olevan varmoissa käsissä, vaikka näyttelypanneita olikin naisväkeä vähemmän.

Tuntuu ja kuuluu olevan perinteitä jo Kainuun ja Kajaanin maatalousnäyttelyillä, on yli tämän juhlitun 50 vuottakin. Jo 1881 oli ensimmäinen maatalousnäyttely Kajaanissa. Kuulin tuon sattumalta Lönnrotista puhuttaessa. Eljas Lönnrot kävi nimittäin tuolloin ja tuon näyttelyn aikana viimeisen kerran Kajaanissa ja Ristijärvellä. Matka oli »pakomatka», Lönnrotille luonteellinen. Hän pakeni Helsingistä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran 50-vuotisjuhliat!

Ja lopuksi lainaan tähän sanat, jotka sisältyvät niihin muistorahoihin, joita Kajaanissa vanhoille viljelijöille ja järjestömiehille, apulaisille ja toimenhaltijoille jaettiin. Nämä sanat ovat »Työ ja uskollisuus — elämän tyydytys.»